

EDMUND MIKULASZEK

- w 15 rocznicę śmierci

W dniu 26 sierpnia 1993 roku upłynęło 15 lat od śmierci Prof, dr hab. Edmunda Mikulaszka, członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk, Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów.

- 1895 - Urodzony we Lwowie 21 września;
- 1913 - Otrzymał świadectwo dojrzałości i wstąpił na Wydział Lekarski Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie;
- 1915-1918 - W wojsku austriackim na froncie włoskim;
- 1918 - Wstąpił do Wojska Polskiego i objął obowiązki lekarza batalionu na froncie;
- 1922 - Ukończył studia lekarskie uzyskując dyplom doktora wszech nauk lekarskich;
- 1935 - Habilitował się na Wydziale Lekarskim U.J.K. uzyskując stopień naukowy docenta mikrobiologii i serologii;
- 1938 - Objął kierownictwo Zakładu Mikrobiologii Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie;
- 1940 - Kierownik Katedry Mikrobiologii Lwowskiego Instytutu Weterynaryjnego;
- 1941-1944 - Kierownik filii PZH we Lwowie;
- 1944 - Powołany do Wojska Polskiego;
- 1944-1946 - Zorganizował i kierował Sanitarno-Epidemiologicznym Laboratorium Frontu, a następnie Centralnym Laboratorium Sanitarno-Epidemiologicznym WP;
- 1946-1966 - Zorganizował i objął kierownictwo Katedry Mikrobiologii Wydziału Lekarskiego UW, a następnie Akademii Medycznej w Warszawie;
- 1949 - Powołany na członka-korespondenta Polskiej Akademii Umiejętności;
- 1950 - Otrzymał nagrodę naukową Polskiej Akademii Umiejętności;
- 1952 - Został członkiem-korespondentem Polskiej Akademii Nauk;
- 1955 - Otrzymał Państwową Nagrodę Naukową I stopnia;
- 1956 - Powołany na członka - rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk;
- 1967 - Powołany na członka Deutsche Akademie der Naturforscher Leopold- dina.

Prof. Edmund MIKULASZEK brał żywy udział w organizowaniu życia naukowego w kraju. W latach 1960-1965 przewodniczył Komitetowi Mikrobiologii Polskiej Akademii Nauk i był członkiem wielu rad naukowych. Od 1960 roku przewodniczył Radzie Naukowej Wojskowego Instytutu Higieny i Epidemiologii im. gen. Karola Kaczkowskiego.

Prof. Edmund MIKULASZEK wyszkolił w dziedzinie mikrobiologii i immunologii wielu samodzielnych pracowników naukowych, z których szereg zajmuje obecnie liczące się stanowiska w życiu naukowym w kraju, bądź kontynuuje działalność naukową za granicą.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Działalność naukową i pedagogiczną rozpoczął dr Mikulaszek w roku 1927 i do przejścia na emeryturę ogłosił ok. 200 prac z dziedziny mikrobiologii, immunologii, a głównie immunochemii, większość w czasopismach zagranicznych. Tematyka ogłoszonych prac:

- etiologia i epidemiologia twardzieli,
- zmienność antygenowa bakterii szczególnie zarasków duru brzuszego, durów rzekomych i czerwoni,
- budowa chemiczna chorobotwórczych zarasków,
- immunochemia antygenów i przeciwciał,
- mechanizm działania antybiotyków,
- inhibitory wirusowe,
- pyrogeny bakteryjne.

Szereg z tych prac posiadała priorytet w piśmiennictwie mikrobiologicznym światowym.

Poza pracami doświadczalnymi prof. Mikulaszek opracował 3 obszerne monografie o WIELOCUKRACH BAKTERYJNYCH, PODSTAWY IMMUNOCHEMII, IMMUNOLOGICZNIE CZYNNIE WIELOCUKROWCE oraz podręcznik MIKROBIOLOGIA LEKARSKA, który w postaci skryptu ukazywał się w 4 wydaniach.

Praca IMMUNOLOGICZNIE CZYNNIE WIELOCUKROWCE, oparta na kilkudziesięciu pracach eksperymentalnych autora i piśmiennictwie obejmującym przeszło tysiąc pozycji, podaje opis właściwości chemicznych i biologicznych wszystkich do tego czasu poznanych wielocukrowców biorących udział w odczynach immunologicznych.

Jako przewodniczący podkomisji surowic i szczepionek Komisji Farmakopei Polskiej opracował w oparciu o własne prace eksperymentalne szereg artykułów Farmakopei Polskiej.

W toku swej niezwykle bogatej i wszechstronnej działalności naukowej Profesor Mikulaszek wielokrotnie reprezentował naukę polską na kongresach, zjazdach, konferencjach i sympozjach międzynarodowych rekapitulując w referatach i doniesieniach dorobek własny i swoich współpracowników, który spotykał się zawsze z żywym zainteresowaniem światowej opinii naukowej.

W okresie międzywojennym odznaczony został medalem za udział w wojnie 1920 roku i Złotym Krzyżem Zasługi. Za udział w II wojnie - Krzyżem Grunwaldu III klasy. Za całokształt działalności powojennej odznaczony został - Krzyżem Oficerskim i Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski.

Profesor Edmund Mikulaszek stanowił wyjątkową osobowość: nad wyraz skromny, na pozór powolny, niespotykane sumienny i pracowity, życzliwy ludziom, bez reszty oddany nauce. Sylwetka wybitnego uczonego - a w kryteriach Profesora Kotarbińskiego - człowieka spolegliwego.

Trudno w tak krótkim artykule przedstawić pełną sylwetkę Człowieka

- Uczonego, którego prawość, duża kultura osobista i ogromny autorytet naukowy szły w parze z dużą życzliwością ludziom i zjednywały Mu powszechny szacunek środowiska.

Przez spadkobierców Profesora ufundowana została nagroda Jego Imienia - za osiągnięcia naukowe, dla młodych mikrobiologów - przyznawana przez Polskie Towarzystwo Mikrobiologów.

Zmarł po ciężkiej chorobie 26 sierpnia 1978 roku, w wieku 83 lat, pochowany został z asystą wojskową na Powązkach na Cmentarzu Komunalnym (d. wojskowym).

J. Kubica

